

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут журналістики
Кафедра журналістики та нових медіа

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
О.Б.Жильцов
« 12 » 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Дослідження медіаринку
Змістовий модуль: Медіааналітика**

для студентів

спеціальності 061 «Журналістика»
рівень вищої освіти другого (магістерського)
освітньої програми 061.00.01. «Журналістика»

Київ – 2022

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 24/3/22
Писсар (підпис) (прізвище, ініціали)
« » 2022 р.

Розробники: Васьків М.С., доктор філологічних наук, професор кафедри журналістики і нових медіа

Викладачі: Васьків М.С., доктор філологічних наук, професор кафедри журналістики і нових медіа

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри (циклової комісії) журналістики та нових медіа

Протокол від «1» грудня 2021 року №6

Завідувач кафедри (голова циклової комісії) І.В. Погребняк

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи) _____

_____ . _____ 20 22 р.

Гарант освітньої (професійної / наукової) програми

(керівник проектної групи) (М.С. Васьків)

Робочу програму перевірено

_____ . _____ 20 22 р.

Заступник директора Інституту журналістики (О.І. Стадніченко)

Пролонговано:

на 20 ___ /20___ н.р. _____ (_____), “___” ___ 20___ р., протокол № ___
на 20 ___ /20___ н.р. _____ (_____), “___” ___ 20___ р., протокол № ___
на 20 ___ /20___ н.р. _____ (_____), “___” ___ 20___ р., протокол № ___
на 20 ___ /20___ н.р. _____ (_____), “___” ___ 20___ р., протокол № ___

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
Дослідження медіаринку Змістовий модуль: Медіааналітика	
	Денна
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська
Курс	5
Семестр	10
Кількість змістових модулів з розподілом:	2
Обсяг кредитів	2
Обсяг годин, в тому числі	60
аудиторні	16
модульний контроль	4
семестровий контроль	
самостійна робота	40
форма семестрового контролю	Залік

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс «Медіааналітика» покликаний формувати теоретичну базу магістра з журналістики, тому **метою** його вивчення є ознайомити студентів із основними тенденціями сучасної масмедійної сфери та перспективами і напрямками її розвитку; підготувати їх до швидкої адаптації в умовах змін і розвитку технічно-технологічних основ журналістської діяльності, підвищення вимог до професійних знань, умінь і навичок; сформувати вміння поєднувати непорушні журналістські стандарти з новими умовами і формами праці; засвоїти знання, уміння і навички роботи в нових мас-медіа; навчити його застосовувати теоретичні знання у практичній діяльності.

Головне **завдання** курсу полягає в тому, щоби сформувати вміння аналізувати сучасний стан і перспективи масмедійної галузі, оволодівати необхідними вміннями й навичками для успішної професійної діяльності в майбутньому.

Завданнями курсу є :

визначити перспективи розвитку журналістики, різних форм і способів медійної діяльності, видів ОМІ;

- зосередити увагу на основних аспектах творчої, редакційно-організаційної, техніко-технологічної, комунікативної підготовки журналіста у світлі вимог до майбутньої професійної діяльності;

- підготувати студентів до діяльності в нових і змінних умовах;

- сприяти засвоєнню основних положень курсу, вивчення загальних і специфічних закономірностей, які діють у журналістській науці;

- формувати навички й уміння сучасного й універсального журналіста-професіонала.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

У результаті вивчення курсу “**Медіааналітика**” студент **знатиме :**

- основні шляхи розвитку інформаційної, аналітичної журналістики і журналістики поглядів;
- особливості основних змін, перспектив, загальних і специфічних закономірностей, які діють у пресі, на радіо і телебаченні, в інтернет-журналістиці;
- нові види, форми і способи журналістської діяльності;
- шляхи розвитку і самовдосконалення журналіста у світлі вимог, які ставляться змінами в масмедійній сфері, вітчизняній і світовій.

Студент умітиме:

- адаптуватися до утвердження принципів об'єктивності й неупередженості у професійній діяльності;
- аналізувати складні явища суспільного життя і доносити результати аналізу в доступній формі до загалу, вміти формувати власну, яскраву й аргументовану, позицію;
- використовувати нові форми і способи журналістської діяльності;
- формувати нові знання, вміння і навички відповідно до сучасних і майбутніх вимог медійної сфери;
- широко використовувати в роботі новітній журналістській інструментарій.

У результаті вивчення курсу студенти набувають такі **компетенції**:

фахові: ФК-1. Розуміти роль журналістики в суспільстві. Здатність розуміти особливості суспільних процесів; мати знання з правових та етичних засад журналістики; володіти процесами журналістської діяльності; здатність до прогнозування майбутнього журналістики; здатність до виокремлення проблеми в професійній діяльності; здатність до володіння науковими методами збору даних; вміння застосовувати методи аналізу та обробки даних; здатність до впровадження новітніх інформаційних технологій; вміння оцінювати ситуацію та приймати ефективні рішення; **ФК-2. Знаходити відповідні теми та ракурси, враховуючи поточні події та контекст.** Здатність знаходитись у контексті подій; уміння

здійснювати моніторингову діяльність; знати характеристики різних ЗМІ; здатність створення матеріалів на основі аналізу потреб медіаринку; здатність формувати інформаційний контент за різними напрямками журналістської діяльності: теле-, радіо, преса, мультимедіа; **ФК-6. Подавати інформацію у відповідній журналістській формі.** Володіння комунікативними навичками (висока мовна компетенція); володіння навичками візуальної комунікації; володіння навичками створення текстів у різних жанрах; вміння поєднувати візуальні та текстуальні контенти; використання сучасних інформаційних технологій.

Загальні: ЗК-1. Здатність до комплексного розв'язання проблем. Здатність до виокремлення проблеми, дослідження її, окреслення етапів для роботи у подальшому, вміння знаходити ідею, вибрати та оцінити її, спланувати вирішення, залучати людей до її вирішення та діяти; **ЗК-2. Здатність критично мислити.** Здатність критично оцінювати отриману інформацію, використання логіки і раціональних міркувань, повнота аргументації для оцінки ситуації і правильності обраного шляху розв'язання завдань з урахуванням контексту. Здатність бути критичним і самокритичним. **ЗК-7. Здатність до формулювання суджень і ухвалення рішень.** Спроможність орієнтуватися у різних поглядах на проблему та шляхи її вирішення, формувати власну думку; уміння формулювати завдання, аргументовано обирати оптимальні шляхи розв'язання, аналізувати й осмислювати отриманий результат, переконливо його представляти. **ЗК-10. Здатність до когнітивної гнучкості.** Здатність розуму швидко перемикатися з однієї думки на іншу, а також обмірковувати кілька речей одночасно. Здатність здобувати нові знання, уміння та інтегрувати їх з уже наявними; спроможність аналізувати явище, ситуацію, проблему, враховуючи різні параметри, фактори, причини; здатність адаптувати мислення для вирішення завдань при зміні умов чи нестандартних ситуаціях.

У процесі вивчення дисципліни формуються такі програмні результати: **ПРН-4.** В умовах виробничої діяльності на основі знань уміння знаходити переконливі аргументи, вербальні і невербальні засоби впливу в дискусіях з колегами,

партнерами, клієнтами для досягнення комунікаційної мети, створення сприятливого суспільного середовища, формування власного іміджу і визнання результатів своєї праці. **ПРН-5.** В умовах виробничої діяльності різновимірно бачити й аналізувати текст і медійний продукт, оцінювати їх з використанням соціокультурних, етнологічних та етнопсихологічних критеріїв. **ПРН-7.** В умовах виробничої діяльності на основі знань уміти знаходити переконливі аргументи для кожного виду суспільного середовища. **ПРН-11.** В умовах професійної діяльності на основі зібраної інформації та її аналізу прогнозувати тренди медіа ринку та опанувати інноваційні методи роботи. **ПРН-12.** В умовах виробничої діяльності прогнозувати реакцію соціуму на медійні продукти, створювати моделі діяльності відповідно до потреб різних соціальних груп; **ПРН-13.** Здатність до системного мислення у професійній журналістській діяльності. **ПРН-16.** На основі здобутих знань вміти аналізувати різні види медійних продуктів, фігурувати в консультативній, експертній та інших ролях.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт				
		Аудиторні				Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	
Змістовий модуль I. Журналістика як системне явище						
Тема 1. Інформаційна, аналітична журналістика і журналістика поглядів. Інфотейнмент	16	2	4			10
Модульний контроль	2					
Разом	18	2	4			10
Змістовий модуль II. Перспективи мас-медіа і стратегія їх реалізації						
Тема 2. Традиційні й нові види ОМІ, їх перспективи	14	2	2			10
Тема 3. Нові види комунікативних стратегій	12		2			10
Тема 4. Форми, прийоми, засоби підвищення оперативності, об'єктивності й інтерактивності	14		4			10
Модульний контроль	2					

Разом	42	2	8			30
Усього	60	4	12			40

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І.

ЖУРНАЛІСТИКА ЯК СИСТЕМНЕ ЯВИЩЕ

Лекція 1. Інформаційна, аналітична журналістика і журналістика поглядів.

Інфотейнмент – 2 год.

Протистояння «серйозної» журналістики й інфотейнменту. Черговий виток боротьби за об'єктивність інформаційної журналістики. Інформаційні війни. «Гібридна» журналістика. Розширення мережі інформджерел і потоків та потреба їх упорядкування. Зростання ролі аналітичної журналістики. Журналістика поглядів. Роль інтернету в її утвердженні.

Література основна: 6, 8, 11.

Література додаткова: 2, 3, 6, 8.

Семінар 1. Підготовка інформаційних матеріалів на задану тему (бюджет, доходи і видатки) – 2 год.

План

1. Бюджет. Державний і місцеві бюджети.
2. Дохідна частина державного бюджету.
3. Податкова система, розміри акцизів і зборів як основа наповнення бюджету.
4. Видаткова частина бюджету. Дефіцит бюджету, способи його покриття.
5. Основні параметри держбюджету України на 2017 рік.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бюджетний кодекс.
2. Владимиров В. Основы журналистики: в понятиях и комментариях. – Луганск, ВУГУ, 1998.
3. Михайлин І.Л. Основы журналистики: Підручник. Вид. 2-е доп. і поліпш. – Харків: ХІФТ, 2000.

4. Москаленко А.З. Вступ до журналістики. – К.: Школяр, 1997.
5. Москаленко А.З., Губерський Л.В., Іванов В.Ф. Основи масово-інформаційної діяльності: Підручник. – К., 1999.
6. Прохоров Е.П. Введение в теорию журналистики: Учебное пособие. – М.: РИП-холдинг, 2000.
7. Основы творческой деятельности журналиста: Учебник для студентов вузов по спец. «Журналистика» / Ред.-сост. С.Г. Корконосенко. – СПб: Знание, СПбИВЭСЭП, 2000.
8. Різун В.В. Загальна характеристика масовоінформаційної діяльності. Лекція перша / Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – К., 2000.

Семінар 2. Аналіз змін і перетворень у освітній сфері – 2 год.

План

1. Здобутки і втрати радянської освіти.
2. Основні завдання сучасної освітньої системи, зокрема в Україні.
3. Зміни в початковій освіті (спрощення «занадто складної» програми, зменшення навантажень, олівець замість ручки, конфіденційність оцінювання тощо).
4. Спроби перетворень у середній освіті (Закон про освіту, школи-хаби, інтеграція предметів, обмеження регламентації та ін.).
5. Реформування вищої школи (Закон про вищу освіту, автономізація університетів, інтегрування в європейський освітній простір тощо).
6. Гроші – двигун реформ в освіті. Українська реформа освіти – економія коштів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вайшенберг З. Новинна журналістика. – К.: Академія Української Преси; Центр вільної преси, 2004. – С. 131-139.
2. Владимиров В. Основы журналистики: в понятиях и комментариях. – Луганск, ВУГУ, 1998.
3. Владимиров В. Теория и методика журналистского творчества. – Луганск: ВУГУ, 1997.
4. Закон України «Про освіту».
5. Закон України «Про вищу освіту».
6. Михайлин І.Л. Основи журналістики: Підручник. Вид. 2-е доп. і поліпш. – Харків: ХІФТ, 2000.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.

ПЕРСПЕКТИВИ МАС-МЕДІА І СТРАТЕГІЇ ЇХ РЕАЛІЗАЦІЇ

Лекція 2. Традиційні й нові види ОМІ, їх перспективи – 2 год.

Занепад і відмирання преси. Стратегія виживання. Специфіка радіомовлення як основа його популярності. Туманні, але не безрадісні перспективи. Домінування телебачення в сучасному інформпросторі та його поступове обмеження. Інтернет-видання як найперспективніший вид ОМІ. Підводні камені в їх розвитку і впливові на реципієнта. Блогосфера та інші види нових мас-медіа: самостійні в майбутньому ОМІ чи лише їх «помічники»?

Література основна: 5, 6, 8, 11.

Література додаткова: 2, 15.

Семінар 3. Уміння формувати оригінальні погляди на актуальні проблеми – 2 год.

План

1. Журналістика поглядів як шлях до творення альтернатив вирішення проблем.
2. Журналістика поглядів як шлях захисту прав меншин у демократичному суспільстві.
3. Навести кілька прикладів неординарних підходів до бачення сучасних проблем ОМІ.
4. Подати власне оригінальне бачення сутності та шляхів вирішення актуальної проблеми.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бухтатий О. Україна медійна: на порозі інформаційної революції: монографія / Олександр Бухтатий, Олександр Радченко, Гліб Головченко. – К.: Видавець СВС Панасенко, 2015. – 208 с.
2. Вайшенберг З. Новинна журналістика. – К.: Академія Української Преси; Центр вільної преси, 2004. – С. 131-139.
3. Вальтер фон Ла Рош. Вступ до практичної журналістики. – К.: Академія Української Преси, 2005.
4. Иванов В. Аспекты массовой коммуникации. – Часть II: Массовая коммуникация: монография / Валерий Иванов. – К.: Центр Вільної Преси, 2009. – 109 с.
5. Почепцов Г. Контроль над розумом / Георгій Почепцов. – К.: ВД «Києво-Могилянська академія», 2012. – 350 с.
6. Почепцов Г. Сучасні інформаційні війни. – К.: ВД «Києво-Могилянська академія», 2016. – 504 с.
7. Михайлин І.Л. Основи журналістики: Підручник. Вид. 2-е доп. і поліпш. – Харків: ХІФТ, 2000.

8. Шнайдер В. Новий посібник з журналістики та онлайн-журналістики / Вольф Шнайдер, Пауль-Йозеф Рауе. – К.: Центр Вільної Преси, Академія Української Преси, 2014. – 358 с.

Семінар 4. Перспективи друкованої преси і місце журналіста в ній – 2 год.

План

1. Інтелектуалізація і спеціалізація друкованих видань.
2. Пошук продуктивних форм співпраці з цифровими технологіями.
3. Перспективи інформаційної, аналітичної та публіцистичної преси.
4. Універсалізм, вузька спеціалізація і глибокий інтелект як ідеал майбутнього журналіста-«пресовика».
5. Журналістика як бізнес та її об'єктивно-гуманістичний характер. Високий бренд преси, конкретного видання і журналіста як передумови успіху.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вайшенберг З. Новинна журналістика. – К.: Академія Української Преси; Центр вільної преси, 2004. – С. 131-139.
2. Вальтер фон Ла Рош. Вступ до практичної журналістики. – К.: Академія Української Преси, 2005.
3. Иванов В. Аспекты массовой коммуникации. – Часть II: Массовая коммуникация : монография / Валерий Иванов. – К. : Центр Вільної Преси, 2009. – 109 с.
4. Михайлин І.Л. Основи журналістики: Підручник. Вид. 2-е доп. і поліпш. – Харків: ХІФТ, 2000.
5. Почепцов Г. Контроль над розумом / Георгій Почепцов. – К.: ВД «Києво-Могилянська академія», 2012. – 350 с.
6. Почепцов Г. Сучасні інформаційні війни. – К.: ВД «Києво-Могилянська академія», 2016. – 504 с.
7. Шнайдер В. Новий посібник з журналістики та онлайн-журналістики / Вольф Шнайдер, Пауль-Йозеф Рауе. – К.: Центр Вільної Преси, Академія Української Преси, 2014. – 358 с.

Семінар 5–6. Громадська журналістика на практиці – 4 год.

План

1. Громадськість як реципієнт і творець контенту.
2. Технічні передумови переходу журналістики у громадський формат.
3. Переваги й недоліки громадської журналістики. Проблеми редагування.

За допомогою родичів, друзів, знайомих створити випуск інтернет-видання у форматі громадської журналістики

ЛІТЕРАТУРА

1. Бухтатий О. Україна медійна: на порозі інформаційної революції : монографія / Олександр Бухтатий, Олександр Радченко, Гліб Головченко. – К. : Видавець СВС Панасенко, 2015. – 208 с.
2. Иванов В. Аспекты массовой коммуникации. – Часть II: Массовая коммуникация : монография / Валерий Иванов. – К. : Центр Вільної Преси, 2009. – 109 с.
3. Михайлин І.Л. Основи журналістики: Підручник. Вид. 2-е доп. і поліпш. – Харків: ХІФТ, 2000.
4. Новітні засоби масової інформації змінюють суспільство. – Т. 12. – Ч. 12. – 32 с.
5. Почепцов Г. Контроль над розумом / Георгій Почепцов. – К. : ВД «Києво-Могилянська академія», 2012. – 350 с.
6. Почепцов Г. Сучасні інформаційні війни. – К. : ВД «Києво-Могилянська академія», 2016. – 504 с.
7. Шнайдер В. Новий посібник з журналістики та онлайн-журналістики / Вольф Шнайдер, Пауль-Йозеф Рауе. – К. : Центр Вільної Преси, Академія Української Преси, 2014. – 358 с.

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-ть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна к-ть балів	Кількість одиниць	Максимальна к-ть балів
Відвідування лекцій	1	1	1	1	1
Відвідування семінарських занять	1	2	2	4	4
Робота на семінарському занятті	10	2	20	4	40
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	3	15
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом:			53		85
Максимальна кількість балів	138				
Розрахунок коефіцієнта	$100:138=0,72$				

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Тема 1. Інформаційна, аналітична журналістика і журналістика поглядів

1. Сформулювати основні характерні риси портрету політичного журналіста – 5 б.

Тема 2. Традиційні й нові види ОМІ, їх перспективи

1. Дослідити на прикладі одного видання – дотримання або недотримання ним основних принципів журналістської діяльності – 5 б.

Тема 3. Нові види комунікативних стратегій

1. Написати есе «Принциповість журналіста» - 5 б.

Тема 4. Форми, прийоми, засоби підвищення оперативності, об'єктивності й інтерактивності

1. Провести коротке соціологічне дослідження та підготувати презентацію за його результатами «Інформаційні запити сучасної аудиторії ЗМІ» - 5 б.

Критерії оцінювання самостійної роботи

- відповідність змісту;
- повнота і ґрунтовність викладу;
- доказовість і логічність викладу;
- термінологічна коректність;
- здатність до обґрунтування висновків;
- володіння нормами літературної мови і культури письмової відповіді.

6.3. Форма проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Контрольна модульна робота включає:

1. Десять тестових завдань (10 б.);
2. Два питання для перевірки самостійно виконаних завдань (15 б.).

Критерії оцінювання:

1. Тестові завдання: за кожну правильну відповідь - 1 б.
2. Кожне з питань для перевірки самостійно виконаних завдань - 7,5 б.

(макс.), для цього вони мають відповідати наступним критеріям:

- відповідність змісту;
- повнота і ґрунтовність викладу;
- доказовість і логічність викладу;
- термінологічна коректність;
- здатність до обґрунтування висновків;
- володіння нормами літературної мови і культури письмової відповіді.

Шкала оцінювання

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

Разом: 60 год., з них лекційних – 4 год., практичні заняття – 12 год., МКР – 4 год., самостійна робота – 40 год.

Модулі	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II		
Назва модуля	Журналістика як системне явище		Перспективи мас-медіа і стратегії їх реалізації		
Кількість балів за модуль	53 бали		85 балів		
Теми лекцій	Інформаційна, аналітична журналістика і журналістика поглядів. Інфотейнмент (1 б.)		Традиційні й нові види ОМІ, їх перспективи (1 б.)		
Теми практичних занять	Підготовка інформаційних матеріалів на задану тему (бюджет, доходи і видатки) 10+1 б.	Аналіз змін і перетворень у освітній сфері 10+1 б	Уміння формувати оригінальні погляди на актуальні проблеми – 10+1 б.	Перспективи друкованої преси і місце журналіста в ній – 10+1 б.	Громадська журналістика на практиці – 2+20 б.
Самостійна робота	Інформаційна, аналітична журналістика і журналістика поглядів. Інфотейнмент (5 б.)		Традиційні й нові види ОМІ, їх перспективи (5 б.)	Нові види комунікативних стратегій (5 б.)	Форми, прийоми, засоби підвищення оперативності, об'єктивності й інтерактивності (5 б.)
Модульний контроль	25 б.		25 б.		
Підсумковий контроль	Залік				

7. Рекомендовані джерела

Основні

1. Бухтатий О. Україна медійна: на порозі інформаційної революції : монографія / Олександр Бухтатий, Олександр Радченко, Гліб Головченко. – К. : Видавець СВС Панасенко, 2015. – 208 с.
2. Вайшенберг З. Новинна журналістика. – К.: Академія Української Преси; Центр вільної преси, 2004.
3. Вайшенберг З. Журналістика та медіа : довідник / Зігфрід Вайшенберг, Ганс Й. Кляйнштойбер, Бернгард Пьорксен. – К. : Центр Вільної Преси, Академія Української Преси, 2011. – 529 с.
4. Вальтер фон Ла Рош. Вступ до практичної журналістики. – К.: Академія Української Преси, 2005.
5. Почепцов Г. Контроль над розумом / Георгій Почепцов. – К. : ВД «Києво-Могилянська академія», 2012. – 350 с.
6. Почепцов Г. Сучасні інформаційні війни. – К. : ВД «Києво-Могилянська академія», 2016. – 504 с.
7. Приступенко Т. Теорія журналістики: Етичні та правові засади діяльності ЗМІ : навчальний посібник / Тетяна Приступенко. – К. : Інститут журналістики, 2004. – 375 с.
8. Шнайдер В. Новий посібник з журналістики та онлайн-журналістики / Вольф Шнайдер, Пауль-Йозеф Рауе. – К. : Центр Вільної Преси, Академія Української Преси, 2014. – 358 с.

Додаткові

1. Бебик В.М., Сидоренко О.І. Засоби масової інформації посткомуністичної України. – К., 1996.
2. Бойд Е. Ефірна журналістика: Технологія виробництва ефірних новин / Ендрю Бойд. – К. : Б.в., 2007. – 429 с.
3. Вільна преса. – Б.м. : Б.в., б.р. – 95 с.

4. Галлер М. Репортаж : навчальний посібник / Міхаель Галлер. – К. : Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2011. – 348 с.
5. Гоян О.Я. Основи радіожурналістики і радіоменеджменту : підручник. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2004. – 190 с.
6. Економічна журналістика: Новації західної преси. – К. : Інститут масової інформації, 2006. – 119 с.
7. Етика і журналістика: Войріх, Дітер / Київський національний університет ім. Т.Шевченка. – К., 2000.
8. Європейські стандарти у галузі громадського мовлення. – К. : Інститут Медіа Права, 2005. – 210 с.
9. Журналістика в піарі та піар у журналістиці. – К. : Грамота, 2010. – 288 с.
10. Журналістика та медіа : довідник. – К. : Центр вільної преси; Академія української преси, 2011. – 529 с.
11. Зеленін В. По той бік правди: НЛП як зброя інформаційно-пропагандистської війни. – Том перший: НЛП ХХ століття / Всеволод Зеленін. – К. : Люта справа, 2015. – 384 с.
12. Іванов В. Стандарти новинної журналістики : навчальний посібник / Валерій Іванов. – К. : Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2007. – 72 с.
13. Іванов В. Аспекти масової комунікації. – Часть I: Информация и коммуникация : монографія / Валерій Іванов. – К. : Центр Вільної Преси, 2009. – 190 с.
14. Іванов В. Аспекти масової комунікації. – Часть II: Массовая коммуникация : монографія / Валерій Іванов. – К. : Центр Вільної Преси, 2009. – 109 с.
15. Інтернет в роботі журналіста. – К. : Інститут масової інформації, 2004. – 72 с.
16. Кузнецова О.Д. Засоби масової комунікації : посібник / О.Д. Кузнецова. – Львів : ПАІС, 2005. – 200 с.

17. Куляс І. Ефективне виробництво теленовін: Стандарти інформаційного мовлення. Професійна етика журналіста-інформаційника : практичний посібник для журналістів / Ігор Куляс, Олександр Макаренко. – К. : МГО «Інтерньюз Україна», 2006. – 120 с.
18. Лазутина Г.В. Основы творческой деятельности журналиста: Учебник для вузов. – М.: Аспект Пресс, 2000.
19. Лизанчук В.В. Радіожурналістика: засади функціонування. Підручник. – Львів: ПАІС, 2000.
20. Новітні засоби масової інформації змінюють суспільство. – Т. 12. – Ч. 12. – 32 с.
21. Почапська О. Інформаційні жанри : навчально-методичний посібник / Оксана Почапська. – Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2013. – 103 с.
22. Прохоров Е. Журналистика и демократия. – М., 2004.
23. Публіцистика. Масова комунікація : медіа-енциклопедія. – К. : Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2007. – 780 с.
24. Радіожурналістика: учебник /Под ред А.А.Шереля. – М.: Изд-во Моск. Ун-та, 2000.
25. Репкова Т. *Новое время*: Как создать профессиональную газету в демократическом обществе / Татьяна Рипкова. – К. : IREX ПроМедиа/Украина, 2002. – 467 с.
26. Різун В. Основи журналістики у відповідях і заувагах / Володимир Різун. – К. : Б.в., 2004. – 79 с.
27. Стівенс М. Виробництво новин: телебачення, радіо, Інтернет / Мітчел Стівенс. – К. : ВД «Києво-Могилянська академія», 2008. – 407 с.
28. Яковець А.В. Телевізійна журналістика : теорія і практика / А.В. Яковець. – К. : ВД «Києво-Могилянська академія», 2007. – 240 с.
29. Multimedia, kultura czytelnicza i dostęp do infotmacji. – Białystok : Uniwersytet w Białymstoku, 2001. – 187 s.

